

Küresel Eğitim ve Türkiye

Cilt III

Editörler:

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU

Doç. Dr. Danyal TEKDAL

Editörler: Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU - Doç. Dr. Danyal TEKDAL

KÜRESEL EĞİTİM VE TÜRKİYE **Cilt III**

ISBN 978-625-8516-09-8

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Kasım 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Eğitim, kapsam olarak bir birbirinden farklı özelliklere sahip kolonları taşıyan bir temele sahiptir. Şöyle ki eğitim, bir ülkenin sadece kalkınma aracı değil; aynı zamanda kültürel, sosyal ve düşünsel kimliğinin taşıyıcısıdır. Küreselleşen dünyada eğitimin sahip olduğu bu kimlik, artık yalnızca ulusal sınırlar içinde değil, insanlığın ortak geleceği içinde anlam kazanmaktadır. “Küresel Eğitim ve Türkiye” serisinin üçüncü cildi, bu ortak geleceğin yapı taşlarını oluşturan alanlara odaklanmaktadır. Bununla birlikte serinin üçüncü cildi, araştırmacılara, eğitimcilere ve politika yapıcılara; küresel eğitimin çok boyutlu yapısını anlamada kılavuzluk yapması ve Türkiye’nin küresel vizyonunu derinlemesine düşünmeye katkı sunması amacıyla hazırlanmıştır.

Küresel Eğitim ve Türkiye bağlamında hazırlanan bu ciltte yer alan bölümlerdeki konu başlıklarına bakıldığında, küresel eğitim tartışmalarının sadece teorik düzlemde değil, uygulama ve politika perspektifleriyle birlikte ele alındığı görülmektedir. Kitap serisinin ana teması bağlamında yükseköğretim, teknolojik entegrasyon, medya, kültür, çevre, sağlık, göç, rehberlik ve sanat eğitimi gibi alanlar üzerinden yapılan değerlendirmeler, Türkiye’nin küresel eğitim paradigması içindeki konumunu bütüncül biçimde vurguladığı gözlemlenmektedir. Bu yönüyle ana tema bağlamında hazırlanan üçüncü cilt, küresel eğitimin sadece akademik boyutunu değil; insanı, toplumu ve değerleri merkeze alan yönünü de görünür kılmaktadır. Bu görünürlük, küresel düzeyde eğitim dünyasında yaşanan dönüşümlerin, Türkiye’nin eğitim sisteminde nasıl karşılık bulduğunu anlamak; hem bugünü yorumlamak hem de geleceğe yön vermek açısından büyük önem taşıması, eserin niteliğini kanıtlamaktadır.

“Küresel Eğitim ve Türkiye” bağlamında hazırlanan kitap serisinin üçüncü cildinde hazırladıkları bölüm çalışmaları aracılığıyla, küresel bağlamda eğitim dünyasında meydana gelen değişim ve dönüşümlerin Türk eğitim sistemindeki yansımalarını yalnızca bilgi aktararak değil bilinç inşa ederek katkı sağlayan bütün yazarlarımıza çok teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU

Doç. Dr. Danyal TEKDAL

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU - Doç. Dr. Danyal TEKDAL

1. Bölüm: Küresel Eğitimde Yükseköğretim ve Türkiye

Doç. Dr. Danyal TEKDAL- İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-7071-0548

Dr. Kübra Melis AVCU
ORCID No: 0000-0001-7942-8648

2. Bölüm: Küresel Eğitimde Kronolojik Uygulamalar ve Türkiye

Dr. Gökhan Abanoz, Amasya Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8173-655

3. Bölüm: Küresel Eğitimde Üstün Yetenekliler/Zekâlılar ve Türkiye

Dr. Zehra Betül ŞİŞMAN, Bağımsız Araştırmacı
ORCID ID: 0000-0001-7090-330X

4. Bölüm: Küreselleşmede Palyatif Eğitim Uygulamaları ve Türkiye

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4595-2892

Doktorant Rukiye SÖYLEMEZ, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0009-0009-6263-2605

5. Bölüm: Küresel Eğitimde Teknolojinin Entegrasyonu ve Türkiye

Doç. Dr. Fatih TANRIKULU,
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
ORCID ID: 0000-0002-6730-0353

6. Bölüm: Küresel Eğitimde Bağımlılık ve Türkiye

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4595-2892

Doktorant Meryem ALPAY, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2332-9584

Doç. Dr. Neslihan UYANIK, Anadolu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1037-8843

7. Bölüm: Küresel Eğitimde Kültür ve Türkiye

Prof. Dr. Tuğba SELANİK AY,
Afyon Kocatepe Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1368-052X

8. Bölüm: Küresel Eğitimde Medya ve Türkiye

Dr. Mutlu KÜRÜMLÜOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0003-4189-2239

Prof. Dr. Tekin ÇELİKKAYA,
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-5684-6492

9. Bölüm: Küresel Eğitimde Felsefe Temelli Eğitim ve Türkiye

Prof. Dr. İhsan ÜNLÜ,
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2769-8966

Dr. Zehra Betül ŞİŞMAN, Bağımsız Araştırmacı
ORCID No: 0000-0001-7090-330X

10. Bölüm: Küresel Eğitimde İstatistik ve Türkiye

Doç. Dr. Neslihan UYANIK, Anadolu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1037-8843

11. Bölüm: Küresel Eğitimde Sanat Öğretimi ve Türkiye

Doç. Dr. Şule EGÜZ, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3633-8957

Fevzi EGÜZ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
ORCID No: 0009-0001-1016-8021

12. Bölüm: Küresel Eğitimde Trafik ve Türkiye

Prof. Dr. Hasan AYDEMİR, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3073-9194

Dr. Ömer Varol PALANCIOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0003-3858-3486

13. Bölüm: Küresel Eğitimde İletişim ve Türkiye

Doç. Dr. Özcan EKİCİ, Dicle Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1191-3166

14. Bölüm: Küresel Eğitimde Göç-Vatandaşlık ve Türkiye

Doç. Dr. Nilüfer KÖŞKER, Kırıkkale Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0134-4724

15. Bölüm: Küresel Eğitimde Çevre ve Türkiye

Prof. Dr. Kadir KARATEKİN, Kastamonu Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3807-7030

16. Bölüm: Küresel Eğitimde Afet ve Türkiye

Doç. Dr. Ülkü ULUKAYA ÖTELEŞ,
Muş Alparslan Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5780-2034

17. Bölüm: Küresel Eğitimde Oyun Temelli Öğrenme ve Türkiye

Prof. Dr. Cemal AKÜZÜM, Dicle Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2738-5460

Arş. Gör. Ayten KURŞUN, Dicle Üniversitesi
ORCID No: 0009-0001-2766-3918

18. Bölüm: Küresel Eğitimde Sağlık ve Türkiye

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi
ORCID ID: 0000-0003-4595-2892

Bil. Uzm. Türkan DAL BİÇER,
Malatya İl Sağlık Müdürlüğü
ORCID ID: 0000-0002-4040-1410

19. Bölüm: Küresel Eğitimde Rehberlik ve Türkiye

Dr. Hakan ÖNGÖREN, İçişleri Bakanlığı
ORCID No: 0000-0003-3142-8184

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE YÜKSEKÖĞRETİM VE TÜRKİYE

Giriş.....	1
Küresel Eğitimde Yükseköğretim Eğilimleri.....	2
Türkiye’de Yükseköğretimin Gelişimi ve Yapısı.....	5
Küreselleşmenin Türkiye Yükseköğretimine Etkileri	8
Uluslararasılaşma ve Öğrenci Hareketliliği	9
Akademik Programlar ve Müfredat.....	11
Finansman ve Rekabet.....	12
Türkiye’de Akademik Kadro ve Bilimsel Üretim.....	13
Kaynakça.....	14

2. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE KRONOLOJİK UYGULAMALAR VE TÜRKİYE

Giriş.....	18
Kurumsal Temaslar ve Diplomatik Uygulamalar (1946–1980).....	20
İlk Kurumsal Temaslar (1946–1980)	20
Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinin Türkiye’nin Eğitim Politikalarına Etkileri.....	23
Bütünleşme Sürecinde Eğitimde Yapısal Dönüşümleri.....	23
UNESCO Kürsüleri ve UNITWIN Programı	25
Yükseköğretimde Yapısal Reform: Bologna Süreci ve Türkiye’ye Etkileri	27
Pedagojik İşbirliği Ağları: UNESCO Ortak Okullar Ağı (ASPnet) Uygulaması.....	29
Küresel Ölçme-Değerlendirme Çerçevesine Entegrasyon: Türkiye ve PISA Süreci	30
Kitlel Entegrasyon ve Proje Dönemi (2000–2010)	32
Türkiye Ulusal Ajansı: AB Programlarının Ulusal Düzeyde Koordinasyonu	32
Socrates Programı: Avrupa Eğitim Alanına Bütüncül Katılım	33
Yükseköğretimde Uluslararası Hareketliliğin Yaygınlaşması: Erasmus +	34
Mesleki Eğitimde Avrupa Standartları: Leonardo da Vinci Programı	36
Dil Öğrenimi ve Kültürlerarası Farkındalık Programı: Comenius	39

Küresel Eğitime Uyumda Dijital Uygulamalar ve Paydaşlıklar	41
Küresel Dijitalleşme Vizyonunun Türkiye Yansıması: FATİH Projesi	41
Küresel Eğitimde Dijital Köprüler: eTwinning Platformu Uygulaması	43
Müfredata Entegrasyon ve Geleceğe Uyum (2010-2025).....	44
OECD Standartları ve Yeni Öğretim Programlarına Etkisi.....	44
Küresel Yetkinliklerin Sentezi: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli	47
Yeni Sosyal Bilgiler Programında Küresel Sorunlar ve Vatandaşlık Eğitimi	49
Küresel Krizler ve Dijital Dayanıklılık: Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulamaları	52
Geleceğe Yönelik Değerlendirme	58
Kaynakça.....	60

3. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE ÜSTÜN YETENEKLİLER/ZEKÂLILAR VE TÜRKİYE

Giriş	66
Üstün Zekâlı	68
Üstün Yetenekli	69
Derinlemesine Üstün Yeteneklilik	69
İki Kere Farklı	69
Küresel Eğitimde Üstün Yetenekliler/Zekâlılar	69
Küresel Eğitim Modelleri ve Pedagojik Stratejiler	70
Toplumsal Algı, Sistematik Engeller ve Yanılgılar	71
Tanımlanamayan Potansiyel: Görünmezlik ve Temsil Sorunları.....	72
Küresel Eğitimde Üstün Yeteneklilerin/Zekâlıların Eğitiminin Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi.....	74
Kaynakça	77

4. BÖLÜM

KÜRESELLEŞMEDE PALYATİF EĞİTİM UYGULAMALARI VE TÜRKİYE

Giriş.....	80
Küreselleşmenin Genel Özellikleri.....	81
Eğitimde Küreselleşmenin Yarattığı Fırsatlar ve Krizler	82
Palyatif Eğitim: Kavramsal ve Kuramsal Temeller	83

Palyatif Eğitimin Tanımı ve Kapsamı	83
Palyatif Eğitimin Kuramsal Çerçevesi ve Boyutları	84
Türkiye’de Palyatif Eğitim Deneyimi	85
Türkiye’de COVID-19 ve Sonrasındaki Uygulamalar	85
Dijital Altyapı ve Erişim Durumu	86
Öğretmen Yeterlilikleri ve Hazırlık Düzeyi	86
Öğrencilerin Palyatif Eğitim Deneyimleri	88
Karşılaşılan Zorluklar ve Öğrenilen Dersler	89
Türkiye ve Gelecek Perspektifi	90
Türkiye’nin Mevcut Durumu ve Küresel Konumlanışı	90
Geleceğe Yönelik Politika ve Uygulama Önerileri	91
Kaynakça	93

5. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE TEKNOLOJİNİN ENTEGRASYONU VE TÜRKİYE

Giriş	98
Eğitimde Teknolojinin Tarihsel Gelişimi	99
Geleneksel Dönem (Antik Çağ - 15. Yüzyıl)	99
Matbaanın İcadı (15. Yüzyıl)	99
Radyo ve Televizyon	99
Bilgisayarlar	100
Mobil Cihazlar	100
Günümüzde Teknolojiler	101
Geçmişten Günümüze Eğitimde Kullanılan Teknolojiler	102
Tahta ve Tebeşir	103
Tepegöz	103
Slayt Makinesi	103
Kasetçalar ve CD Oynatıcılar	103
Televizyon ve TV Kanalları	104
Video Kaset ve Oynatıcılar	104
Radyo	104
Fotokopi ve Baskı Makineleri	104
Daktilo	105
Haritalar ve Grafikler	105
Bilgisayar ve Mobil Cihazlar	105

Akıllı Tahtalar	106
Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR)	107
Optik Okuyucular	107
Teknolojinin Entegrasyonunu Etkileyen Faktörler	108
Altyapı ve Erişim	109
Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Yetkinliği	109
Geleneksele Aşırı Bağlılık	111
Teknoloji Bağımlılığı	111
Müfredat Entegrasyonu	112
Politika ve Vizyon	113
Siber Güvenlik ve Veri Mahremiyeti Riskleri	114
Ölçme ve Değerlendirmede Yaşanan Sorunlar	114
Destek ve Bakım	115
Teknolojinin Türkiye’de Eğitim Sistemine Entegrasyonu	115
Kaynakça	119

6. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE BAĞIMLILIK VE TÜRKİYE

Giriş	121
Bağımlılık Kavramı Tanımı	123
Eğitim ve Bağımlılık Arasındaki İlişki	124
Eğitim Bağlamında Bağımlılık Türleri	126
Madde Bağımlılığı	126
Teknoloji ve Dijital Bağımlılıklar	127
Sosyal Medya ve Oyun Bağımlılığı	129
Küresel Eğitim Politikalarında Bağımlılık Yaklaşımları	131
Uluslararası Kurumların Bağımlılıkla Mücadele Stratejileri	133
Farklı Ülkelerden Bağımlılıkla Mücadele Örnekleri	134
Türkiye’de Bağımlılıkla Mücadele Programları	136
Türkiye’de Eğitim Kurumlarında Bağımlılık Önleme Yaklaşımları	138
Kaynakça	140

7. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE KÜLTÜR VE TÜRKİYE

Giriş.....	144
Küreselleşmenin Türkiye Özelinde Kültürel Miras Öğeleri Bağlamında Etkilerinin İncelenmesi.....	146
Somut olmayan Kültürel Miras Öğeleri ve Küreselleşme	146
Somut Kültürel Miras ve Küreselleşme	152
Küreselleşmenin Kültür Üzerindeki Etkilerinin Küresel Eğitim Bağlamında Doğurguları.....	153
Kaynakça	156

8. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE MEDYA VE TÜRKİYE

Giriş.....	159
Küreselleşme Kavramı	160
Küreselleşme ve Medya.....	162
Küreselleşmenin Medya Kullanıcıları Üzerindeki Etkileri	163
Medyanın Toplumsal, Kültürel ve Ekonomik Yaşam Üzerindeki Etkileri	164
Dünyada Medya Okuryazarlığı	166
Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Eğitimi.....	170
Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Programı ve Önemi	172
Kaynakça.....	175

9. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE FELSEFE TEMELLİ EĞİTİM VE TÜRKİYE

Giriş	179
Felsefe.....	181
Felsefe Temelli Eğitim.....	181
Felsefi Düşünme ve Felsefi Tutum	182
Küresel Eğitimde Felsefe Temelli Eğitim	182
Çocuklar İçin Felsefe (P4C-Philosophy for Children).....	183
P4C’nin Gelişimi, Çeşitliliği ve Eleştirel Pedagojiyle Etkileşimi.....	184
Sorgulama Topluluğu: P4C Uygulamasının Metodolojisi	184
P4C’nin Geliştirdiği Düşünme Boyutları ve Beceriler	185
Çocuklar İçin Felsefe Eğitiminin Amaçları ve Katkıları.....	185

Çocuklar İçin Felsefede Felsefi Sorgulama Alanları	186
Felsefenin Alt Dallarına Göre Temel Sorular	187
Çocuklarda Geliştirilmesi Gereken Felsefi Eğilimler	187
Küresel Eğitimde Felsefe Temelli Eğitimin Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi	188
Kaynakça	195

10. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE İSTATİSTİK VE TÜRKİYE

Giriş	199
İstatistik	201
Geçmişten Günümüze İstatistik	202
Temel Kavramlar ve Tanımlar	204
İstatistiğin Alt Dalları	204
Olasılık Teorisi ve İstatistiksel Dağılımlar	205
Uygulama Alanları	205
İstatistiksel Dağılımlar	206
Modern İstatistik Yaklaşımları	206
Türkiye’de Eğitimde İstatistik	206
Karar Eğitimde Veri Temelli Verme	207
Öğretim programlarında İstatistiğin Yeri	207
Öğretmen Eğitiminde İstatistiksel Okuryazarlık	207
Eğitim Araştırmalarında İstatistiksel Yöntemlerin Kullanımı	208
Eğitim Teknolojileri ve Büyük Veri Analizleri	208
Eğitim Politikalarında Uluslararası İstatistiksel Verilerin Rolü	208
Küresel Eğitimde İstatistik	209
Küresel Eğitim Göstergeleri ve İstatistiksel Temeller	209
Uluslararası Ölçme ve Değerlendirme Programlarında İstatistik	210
Eğitimde İstatistiğin Politika Geliştirmedeki Rolü	210
Eğitimde Dijitalleşme ve Büyük Veri Kullanımı	211
Küresel İstatistiksel İşbirliği ve Eğitimde Şeffaflık	212
Öğrenme Analitiği ve Eğitimde Veri Bilimi Uygulamaları	212
Eğitim Ekonomisi ve Sosyal Eşitsizliklerin Analizi	212
Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi ve Psikometrik Uygulamalar	212
Kaynakça	214

11. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE SANAT ÖĞRETİMİ VE TÜRKİYE

Giriş.....	216
Küreselleşme Kavramı	217
Küreselleşme ve Eğitim.....	219
Sanatın Eğitimdeki Rolü	221
Küresel Eğitimde Sanat Öğretimi.....	224
Küresel Eğitim ve Görsel Sanatlar.....	227
Küresel Eğitim ve Dans	227
Küresel Eğitim ve Drama	228
Küresel Eğitim ve Müzik	229
Küresel Eğitim ve Sinema.....	230
Küresel Eğitim Kapsamında Türkiye Sanat Öğretimi	230
Kaynakça.....	232

12. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE TRAFİK VE TÜRKİYE

Giriş	237
Trafik Kavramı.....	238
Trafik ve Eğitim İlişkisi.....	238
Küresel Trafik Eğitimi.....	239
Küresel Trafik Eğitiminde Uluslararası Belgeler ve Temel Normatif Yaklaşımlar	241
Küresel Trafik Eğitiminde Kavramsal Çerçeve.....	242
Küresel Trafik Eğitimi ve Türkiye.....	254
Kaynakça.....	258

13. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE İLETİŞİM VE TÜRKİYE

Giriş.....	261
Eğitimde İletişim ve Küreselleşme İlişkisi.....	262
Küresel Eğitimde İletişim Biçimleri ve Yeni Paradigmalar	265
Kültürlerarası İletişim.....	265
Dijital İletişim ve Eğitim Teknolojileri.....	268

Çok Dillilik ve Dil Temelli İletişim Engelleri	270
Türkiye'nin Küresel Eğitimdeki Yeri: İletişim Perspektifinden Bir Bakış	273
Uluslararası Öğrencilerle Kurulan İletişim Ağı Olarak Eğitim Diplomasisi: Türkiye'nin Stratejik Yaklaşımı	275
Türkiye'nin Uluslararası Burs Politikaları ve Kültürlerarası İletişim.....	277
Kaynakça	279

14. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE GÖÇ-VATANDAŞLIK VE TÜRKİYE

Giriş.....	282
Göç: Kavramsal ve Tarihsel Çerçeve.....	283
Göçün Tarihsel Seyri ve Yansımaları.....	285
Vatandaşlık: Kuramsal Temelleri ve Tarihsel Gelişimi	288
Göç Bağlamında Vatandaşlık Tartışmaları	290
Küresel Eğitim: Göç ve Vatandaşlık.....	292
Göçmen Öğrencilerin Eğitime Katılımları ve Sorunlar	294
Türkiye'de Eğitim Politikaları, Göç ve Vatandaşlık.....	299
Kaynakça.....	307

15. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE ÇEVRE VE TÜRKİYE

Giriş	313
Çevre	315
Çevre Sorunları.....	318
Çevre Kirliliği	318
Küresel Çevre Sorunları	323
Sürdürülebilir Çevre ve Çevre Eğitiminde Küresel Gelişmeler.....	325
Küresel Eğitimde Çevrenin Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi	335
Kaynakça.....	341

16. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE AFET VE TÜRKİYE

Giriş.....	346
Afet ve Eğitim İlişkisi.....	347
Afet Eğitiminde Küresel Yaklaşımlar	349
Okul Temelli Afet Eğitimi: Öğretim Programları, Kaynaklar ve Öğretmen Rolü.....	351
Afet Eğitiminde Geleceğe Yönelik Adımlar	353
Kaynakça.....	357

17. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE OYUN TEMELLİ ÖĞRENME VE TÜRKİYE

Giriş.....	360
Oyun ve Oyunun Yararları.....	362
Oyunun Türleri.....	366
Oyun Temelli Öğrenme.....	370
Oyun Temelli Öğrenme ve Küresel Eğitim	377
Oyun Temelli Öğrenme Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kapsayıcı Değerler	377
Oyun Temelli Öğrenme Yoluyla Çevresel Farkındalık ve Sürdürülebilirlik	382
Oyun Temelli Öğrenme ile İnsan Hakları, Sosyal Adalet ve Çok Kültürlülük	386
Oyun Temelli Öğrenme ve Küresel Eğitimin Türkiye Perspektifinde Değerlendirilmesi.....	390
Kaynakça.....	394

18. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE SAĞLIK VE TÜRKİYE

Giriş.....	398
Sağlık.....	399
Küresel Eğitim.....	401
Uluslararası Örgütler ve Yaptıkları Çalışmalar.....	406
Küresel Eğitim ve Sağlık İlişkisi.....	409
Küresel Sağlık Eğitimi.....	410
Küresel Eğitimde Sağlık ve Türkiye Açısından Bir Değerlendirme	412
Kaynakça.....	414

19. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE REHBERLİK VE TÜRKİYE

Giriş.....	418
Rehberlik Kavramının Tanımı ve Temel İlkeleri.....	419
Küresel Eğitim Politikaları ve Rehberlik Hizmetleri	421
Uluslararası Rehberlik Uygulamaları: Örnek Ülkeler	423
Amerika Birleşik Devletleri	423
Finlandiya.....	424
Güney Kore	425
Avustralya.....	425
Uluslararası Uygulamalardan Çıkarılabilecek Temel Noktalar.....	426
21. Yüzyılda Rehberliğin Rolü ve Yeni Eğilimler.....	427
21. Yüzyıl Becerileri ve Rehberlik	428
Psikolojik Dayanıklılık ve Ruh Sağlığı Odaklı Rehberlik	430
Türkiye’de Rehberlik Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi	431
Türkiye’de Rehberlik Hizmetlerinin Güncel Durumu ve Uygulamalar	432
Mevcut Yapı ve Kurumsal Düzenlemeler.....	433
Rehberlik Hizmetlerinin İçeriği ve Yöntemleri.....	433
İyi Uygulama Örnekleri.....	435
Karşılaşılan Sorunlar ve Eleştiriler.....	436
Güçlendirme Önerileri	437
Türkiye’nin Küresel Rehberlik Yaklaşımlarıyla Uyum Düzeyi	437
Küresel Yaklaşımlarla Temel Benzerlikler.....	437
Uyum Açısından Karşılaşılan Güçlükler.....	438
Uluslararası Standartlara Uyum İçin Öneriler	438
Kaynakça.....	440

1. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE YÜKSEKÖĞRETİM VE TÜRKİYE

Doç. Dr. Danyal TEKDAL- İnönü Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-7071-0548

Dr. Kübra Melis AVCU

ORCID No: 0000-0001-7942-8648

Giriş

Günümüz dünyasında eğitim, küreselleşmenin dönüştürücü bileşenlerinden biri haline gelmiştir. Bilginin ve teknolojinin sınır tanımadan yayılması, uluslararası ekonomik ve sosyal ilişkilerin giderek daha fazla iç içe geçmesi, eğitim sistemlerinin küresel ölçekte yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Artık ülkeler, yalnızca kendi ulusal ihtiyaçlarına değil, aynı zamanda küresel standartlara ve beklentilere de yanıt verebilen eğitim modellerini geliştirmek zorundadır. Bu süreçte, bireylerin bilgi toplumunun gerektirdiği çok boyutlu donanımlara sahip olarak yetiştirilmesi, ülkelerin sürdürülebilir kalkınmasında ve küresel rekabet gücünde belirleyici bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Çalık, & Sezgin, 2005; Kukut, 2021).

Özellikle yükseköğretim kurumları, sadece bilgi aktarımı ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda bilimsel araştırma, yenilikçilik ve toplumsal gelişimin öncüsü olma gibi çok katmanlı roller üstlenmektedir. Üniversiteler, küresel ölçekte nitelikli insan kaynağı yetiştirmek, araştırma ve inovasyon yoluyla toplumsal kalkınmaya katkı sunmak ve kültürel etkileşimin merkezinde yer almak gibi görevlerle donatılmıştır. Dijitalleşme, uluslararası öğrenci ve akademisyen hareketliliği, çok dilli eğitim programları ve uluslararası iş birlikleri gibi gelişmeler, üniversitelerin sadece ulusal değil, küresel bir aktör olarak konumlanmasını zorunlu kılmıştır. Böylece yükseköğretim, küresel bilgi ekonomisinin şekillenmesinde ve toplumsal değişimin hızlandırılmasında başat bir rol üstlenmektedir (Hatipoğlu, 2021; Orduna-Malea & Aytac, 2015).